

Ministerstwo
Finansów

**WIELOLETNIA PROGNOZA FINANSOWA
JEDNOSTKI SAMORZĄDU
TERYTORYALNEGO**

Metodologia opracowania

Aktualizacja 2025

Warszawa, luty 2025 r.

Wstęp

Jednostki samorządu terytorialnego (JST) od 2011 r. są zobowiązane do opracowywania wieloletnich prognoz finansowych zgodnie z przepisami art. 226-232 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.).

Dokument ma formę szczegółowej, a jednocześnie praktycznej instrukcji, stanowiąc uniwersalne rozwiązanie adresowane do wszystkich JST. Ułatwia tworzenie wieloletnich prognoz oraz usprawnia proces związany z ich opracowywaniem i analizowaniem.

Dokument uwzględnia klasyfikację budżetową po zmianach wprowadzonych m.in. rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 13 grudnia 2024 r. (Dz. U. poz. 1872).

Ustalone w tym opracowaniu reguły opisujące zakres danych ujmowanych w wieloletniej prognozie finansowej (WPF) – zgodnej ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 sierpnia 2020 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1381)¹ - powinny przyczynić się do ujednoczenia prezentacji prognozowanej sytuacji finansowej JST.

Dokument zawiera również zbiór informacji o zmianach ustawowych - wprowadzonych po 1 stycznia 2020 r. - w zakresie wyłączeń z relacji, o których mowa w art. 242 i art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Mając na uwadze sformułowany w art. 226 ustawy o finansach publicznych wymóg realistyczności WPF, jak również z uwagi na fakt, że zgodnie z art. 243 ust. 2 pkt 4 ustawy o finansach publicznych przy obliczaniu relacji, o której mowa w art. 243 ust. 3 ustawy, dla roku poprzedzającego rok budżetowy, na który ustalana jest relacja, przyjmuje się planowane wartości wykazane w sprawozdaniu za trzy kwartały z wykonania budżetu JST, a po sporządzeniu sprawozdań rocznych - wartości wykonane za ten rok, z tym że do obliczenia relacji dla poprzednich sześciu lat przyjmuje się wartości wykonane wynikające ze sprawozdań rocznych zaleca się dokonanie aktualizacji danych historycznych w WPF, poprzez wskazanie właściwych i faktycznych wartości w kolumnie dotyczącej wykonania roku poprzedzającego rok budżetowy (n-1) niezwłocznie po sporządzeniu sprawozdań rocznych, nie później niż do końca I kwartału roku na który ustalana jest relacja.

---

¹ Tekst jednolity obowiązującego na dzień publikacji niniejszego dokumentu rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego opublikowano w Dz. U. z 2021 poz. 83.

Wykaz skrótów użytych w dalszej części dokumentu:

„Ustawa”	ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.)
„Ustawa o przeciwdziałaniu COVID-19”	ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 340, z późn. zm.)
„Ustawa o budżecie”	ustawa z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz. U. poz. 2400, z późn. zm.)
„Rozporządzenie”	rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513, z późn. zm.)
„System”	aplikacja wskazana przez Ministra Finansów, o której mowa w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 83).

Zakres danych zawartych w WPF

Symbol WPF	Wyszczególnienie
Dochody ogółem	
Poz. 1	W pozycji tej wykazuje się dochody budżetowe ogółem. W systemie jest ona automatycznie wyliczana jako suma kwot wykazanych w pozycji <i>1.1 Dochody bieżące</i> oraz pozycji <i>1.2 Dochody majątkowe</i> .
Poz. 1.1	W pozycji tej wykazuje się dochody bieżące. Pozycja ta stanowi sumę dochodów bieżących wykazywanych w pozycjach <i>1.1.1</i> , <i>1.1.2</i> , <i>1.1.3</i> , <i>1.1.4</i> oraz <i>1.1.5</i> . W systemie dla okresu określonego w art. 227 ust. 1 ustawy wyliczana jest automatycznie.
Poz. 1.1.1	W pozycji tej należy wykazać dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych klasyfikowane zgodnie z załącznikiem nr 3 rozporządzenia w paragrafie 001.
Poz. 1.1.2	W pozycji tej należy wykazać dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych klasyfikowane zgodnie z załącznikiem nr 3 rozporządzenia w paragrafie 002.
Poz. 1.1.3	W pozycji tej należy wykazać dochody bieżące z tytułu subwencji ogólnej otrzymanej z budżetu państwa na podstawie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego ² oraz środki, o których mowa w art. 34 tejże ustawy, na realizację zadań bieżących. ³
	Należy tu ujmować - odpowiednio dla roku prognozy oraz danych historycznych - dochody klasyfikowane zgodnie z załącznikiem nr 3 rozporządzenia w paragrafach: 238 (od 2025 r.), 275, 276, 277, 279 (do 2024 r.) oraz 292.

² Ustawa z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 1572, późn. zm.).

³ W tej pozycji dla lat do 2024 r. (włącznie) należy wykazywać dochody bieżące z tytułu subwencji ogólnej otrzymanej z budżetu państwa na podstawie ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 356) oraz środki, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz w art. 36 ust. 4 pkt 1 tejże ustawy.

Wyszczególnienie

Symbol WPF

- Poz. 1.1.4** W pozycji tej wykazuje się dochody o charakterze celowym, które JST otrzymuje od podmiotów zewnętrznych. W szczególności pozycja obejmuje dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące oraz dotacje i środki na finansowanie wydatków bieżących na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy. Ponadto pozycja ta obejmuje środki, którego źródłem finansowania jest Fundusz Pomocy⁴ oraz Fundusz Przeciwdziałania COVID-19⁵. W pozycji nie wykazuje się natomiast innych dochodów związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu JST wynikającymi z odrębnych ustaw, o których mowa w art. 237 ust. 1 ustawy.
- Należy tu ujmować - odpowiednio dla roku prognozy oraz danych historycznych - dochody klasyfikowane zgodnie z załącznikiem nr 3 rozporządzenia w paragrafach:
- 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 210, 211, 212, 213, 216, 217, 218, 221, 222, 223, 231, 232, 233, 238 (do 2020 r.), 244, 246, 253 (od 2022 r.), 269, 270, 271, 273, 278, 287, 288 oraz 290.
- Poz. 1.1.5** W pozycji tej wykazuje się pozostałe dochody bieżące, nie ujęte w innych pozycjach WPF sekcji 1., w szczególności kwoty podatków i opłat lokalnych.
- Pozycja stanowi dopełnienie sumy pozycji 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4 do kwoty ujmowanej w poz. 1.1.
- Poz. 1.1.5.1** W pozycji tej wykazuje się dochody z podatku od nieruchomości, klasyfikowane zgodnie z załącznikiem nr 3 rozporządzenia w paragrafie 031.
- Poz. 1.2** W pozycji tej wykazuje się dochody, o których mowa w art. 235 ust. 3 ustawy (dochody majątkowe).
- Należy tu ujmować - odpowiednio dla roku prognozy oraz danych historycznych - dochody klasyfikowane zgodnie z załącznikiem nr 3 rozporządzenia w paragrafach:
- 076, 077, 078, 080, 087, 609, 610, 618 (do 2024 r.), 620, 625, 626, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 637, 638, 639, 641, 642, 643, 644, 645 (do 2020 r.), 651, 652, 653, 656, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 668, 669, 670, 671, 681, 682, 683 oraz 684.

⁴ Utworzony na podstawie art. 14 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167, z późn. zm.).

⁵ Utworzony na podstawie art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 568, z późn. zm.).

Wyszczególnienie

Symbol WPF

- Poz. 1.2.1** W pozycji tej wykazuje się dochody ze sprzedaży majątku, o których mowa w art. 235 ust. 3 pkt 2 ustawy.
- Należy tu ujmować dochody klasyfikowane zgodnie z załącznikiem nr 3 rozporządzenia w paragrafach:
- 077, 078, 080, 087.
- Poz. 1.2.2** W pozycji tej wykazuje się dochody z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje, o których mowa w art. 235 ust. 3 pkt 1 ustawy.
- Należy tu ujmować - odpowiednio dla roku prognozy oraz danych historycznych - dochody klasyfikowane zgodnie z załącznikiem nr 3 rozporządzenia w paragrafach:
- 609, 610, 618 (do 2024 r.), 620, 625, 626, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 637, 638, 639, 641, 642, 643, 644, 645 (do 2020 r.), 651, 652, 653, 656, 661, 662, 663, 664, 665, 670, 671, 681, 682, 683 oraz 684.

Wydatki ogółem

- Poz. 2** W pozycji tej wykazuje się wydatki budżetowe ogółem.
- W systemie jest ona automatycznie wyliczana jako suma kwot wykazanych w pozycji 2.1 *Wydatki bieżące* oraz pozycji 2.2 *Wydatki majątkowe*.
- Poz. 2.1** W pozycji tej wykazuje się wydatki bieżące, o których mowa w art. 236 ust. 2 ustawy.
- Poz. 2.1.1** W pozycji tej wykazuje się wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, o których mowa w art. 236 ust. 3 pkt 1 lit. a ustawy.
- Należy tu ujmować wydatki budżetowe klasyfikowane - zgodnie z załącznikiem nr 4 rozporządzenia - do grupy paragrafów o symbolu 1400.
- Poz. 2.1.2** W pozycji tej wykazuje się wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez JST, przypadające do spłaty w danym roku budżetowym, o których mowa w art. 236 ust. 3 pkt 5 ustawy.
- W związku z art. 28 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym oraz art. 296b ustawy, w latach 2023-2029 kwoty wykazane w tej pozycji nie będą zaliczane do indywidualnego wskaźnika spłaty zobowiązań.
- Należy tu ujmować wydatki budżetowe klasyfikowane - zgodnie z załącznikiem nr 4 rozporządzenia - do grupy paragrafów o symbolu 1800.

Wyszczególnienie

Symbol WPF

- Poz. 2.1.2.1** W pozycji tej wykazuje się wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń podlegające - na podstawie art. 243 ust. 3 pkt 2 ustawy - wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy.
- W związku z art. 28 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym oraz art. 296b ustawy, w latach 2023-2029 kwoty wykazane w tej pozycji nie będą zaliczane do indywidualnego wskaźnika spłaty zobowiązań.
- Poz. 2.1.3** W pozycji tej wykazuje się wydatki na obsługę długu JST, o których mowa w art. 236 ust. 3 pkt 6 ustawy.
- Należy tu ujmować wydatki budżetowe zaliczane - zgodnie z załącznikiem nr 4 rozporządzenia - do grupy paragrafów o symbolu 1810.
- Poz. 2.1.3.1** W pozycji tej wykazuje się wydatki z tytułu odsetek i dyskonta podlegające – na podstawie art. 243 ust. 3 ustawy - wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy).
- Poz. 2.1.3.2** W pozycji tej wykazuje się wydatki z tytułu odsetek i dyskonta podlegające – na podstawie art. 243 ust. 3 i 3a ustawy - wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy.
- Poz. 2.1.3.3** W pozycji tej wykazuje się wydatki z tytułu pozostałych odsetek i dyskonta podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy.
- Należy tu ujmować wydatki z tytułu odsetek i dyskonta podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań:
- 1) na podstawie art. 15zob ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19,
  - 2) na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy o budżecie,
  - 3) na podstawie art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw – w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu zadania i otrzymaniu dofinansowania ze środków pochodzących z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych,
  - 4) wydatki bieżące z tytułu świadczenia emitenta należnego obligatariuszom uprawnionym z obligacji przychodowych, nieuwzględniane w limicie spłaty zobowiązań – na podstawie art. 243a ustawy.
- Poz. 2.2** W pozycji tej wykazuje się wydatki majątkowe, o których mowa w art. 236 ust. 4 ustawy.
- Należy tu ujmować wydatki budżetowe zaliczane - zgodnie z załącznikiem nr 4 rozporządzenia - do grup paragrafów o symbolach 1600, 1601, 1602, 1610, 1611, 1612, 1620 oraz 1630.

Wyszczególnienie

Symbol WPF

- Poz. 2.2.1** W pozycji tej wykazuje się wydatki na inwestycje i zakupy inwestycyjne, których mowa w art. 236 ust. 4 pkt 1 ustawy.
- Należy tu ujmować wydatki budżetowe zaliczane - zgodnie z załącznikiem nr 4 rozporządzenia – wyłącznie do grup paragrafów o symbolach 1600, 1601, 1602, 1610, 1611 oraz 1612.
- Poz. 2.2.1.1** W pozycji tej wykazuje się wydatki o charakterze dotacyjnym na inwestycje i zakupy inwestycyjne, o których mowa w art. 236 ust. 4 pkt 1 ustawy,
- Należy tu ujmować wydatki budżetowe zaliczane - zgodnie z załącznikiem nr 4 rozporządzenia - do grup paragrafów o symbolach 1610, 1611 oraz 1612.

Wynik budżetu

- Poz. 3** W pozycji tej wykazuje się wynik budżetu ustalony zgodnie z art. 217 ust. 1 ustawy tj. różnicę między pozycją *1. Dochody ogółem* a pozycją *2. Wydatki ogółem*.
- Poz. 3.1** W pozycji tej wykazuje się kwotę prognozowanej nadwyżki budżetu przeznaczaną na spłatę kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych. Należy jednocześnie pamiętać, że inne przeznaczenie nadwyżki budżetowej wymaga określenia w objaśnieniach do WPF.

Przychody budżetu

- Poz. 4** W pozycji tej wykazuje się wszystkie przychody budżetu JST, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy.
- Pozycja stanowi sumę kwot wykazanych w pozycjach 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 oraz 4.5.
- Poz. 4.1** W pozycji tej wykazuje się przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych, klasyfikowane – zgodnie z załącznikiem nr 5 rozporządzenia - w paragrafach 903, 907, 931, 952 oraz 953.
- Poz. 4.1.1** W pozycji tej wykazuje się przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych przeznaczone na pokrycie deficytu budżetu.
- Poz. 4.2** W pozycji należy ująć środki pieniężne znajdujące się na rachunku budżetu pochodzące z nadwyżek poprzednich budżetów łącznie z niewykorzystanymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy.
- Należy tu wykazywać wyłącznie przychody klasyfikowane – zgodnie z załącznikiem nr 5 rozporządzenia - w paragrafach: 905, 906 oraz 957.

Wyszczególnienie

Symbol WPF

- Poz. 4.2.1** W pozycji tej wykazuje się środki pozycji 4.2 przeznaczone na pokrycie deficytu budżetu.
- Poz. 4.3** W pozycji tej wykazuje się kwotę wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy, czyli nadwyżkę środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu JST innych niż w pkt 5 i 8 art. 217 ust. 2 ustawy, w tym wynikającą z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.
- Należy tu wykazywać przychody klasyfikowane – zgodnie z załącznikiem nr 5 rozporządzenia - w paragrafie 950.
- Poz. 4.3.1** W pozycji tej wykazuje się środki pozycji 4.3 przeznaczone na pokrycie deficytu budżetu.
- Poz. 4.4** W pozycji tej wykazuje się przychody z tytułu spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych lub środków z lokat dokonanych w latach ubiegłych, ujmowane – zgodnie z załącznikiem nr 5 rozporządzenia - w paragrafach 902, 951 i 954.
- Poz. 4.4.1** W pozycji tej wykazuje się środki pozycji 4.4 przeznaczone na pokrycie deficytu budżetu.
- Poz. 4.5** W pozycji tej wykazuje inne przychody niezwiązane z zaciągnięciem długu, w szczególności przychody pochodzące z prywatyzacji majątku JST.
- Należy tu wykazać przychody klasyfikowane – zgodnie z załącznikiem nr 5 rozporządzenia - w paragrafach 941, 942, 944, 955, 956 oraz 994.
- Poz. 4.5.1** W pozycji tej wykazuje się środki pozycji 4.5. przeznaczone na pokrycie deficytu budżetu.

Rozchody budżetu

- Poz. 5** W pozycji tej wykazuje się wszystkie rozchody budżetu JST, o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy.
- Pozycja stanowi sumę kwot wykazanych w pozycjach 5.1 oraz 5.2.
- Poz. 5.1** W pozycji tej wykazuje się spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych klasyfikowane – zgodnie z załącznikiem nr 6 rozporządzenia - w paragrafach 963, 965, 982, 992 oraz 993.
- Poz. 5.1.1** W pozycji tej wykazuje się łączną kwotę przypadających na dany rok rozchodów podlegających ustawowemu wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań.
- W systemie jest ona automatycznie wyliczana jako suma kwot wykazanych w pozycjach 5.1.1.1, 5.1.1.2, 5.1.1.3 oraz 5.1.1.4.

Wyszczególnienie

Symbol WPF

- Poz. 5.1.1.1** W pozycji tej wykazuje się kwotę przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy.
- Poz. 5.1.1.2** W pozycji tej wykazuje się kwotę przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy.
- Poz. 5.1.1.3** W pozycji tej wykazuje się kwotę rozchodów podlegającą wyłączeniu, określonego w art. 243 ust. 3b ustawy, z tytułu wcześniejszej spłaty zobowiązań środkami, o których mowa w art. 243 ust. 3b pkt 1, 2, 3 ustawy. Pozycja ta może być wypełniana wyłącznie w pierwszym roku prognozy. Źródła sfinansowania tych rozchodów muszą być dookreślone w odpowiednich pozycjach: 5.1.1.3.1, 5.1.1.3.2, 5.1.1.3.3.
- Należy tu wykazywać wyłącznie kwoty rozchodów klasyfikowane – zgodnie z załącznikiem nr 6 rozporządzenia - w paragrafie 965.
- Wydatki budżetowe przeznaczone na wcześniejszą spłatę zobowiązań zaliczanych do państwowego długu publicznego - podlegające wyłączeniu określonego w art. 243 ust. 3b ustawy - należy wykazać w poz. 10.9.
- Poz. 5.1.1.3.1** W pozycji tej wykazuje się kwotę nowego zobowiązania przeznaczonego - zgodnie z art. 243 ust. 3b pkt 1 ustawy - na sfinansowanie wcześniejszej spłaty zobowiązań wykazanej w poz. 5.1.1.3.
- Pozycja ta może być wypełniana wyłącznie w pierwszym roku prognozy.
- Poz. 5.1.1.3.2** W pozycji tej wykazuje się kwotę wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 przeznaczonych – zgodnie z art. 243 ust. 3b pkt 2 ustawy – na sfinansowanie wcześniejszej spłaty zobowiązań wykazanej w poz. 5.1.1.3.
- Pozycja ta może być wypełniana wyłącznie w pierwszym roku prognozy.
- Poz. 5.1.1.3.3** W pozycji tej wykazuje się kwotę środków innych niż wymienione w art. 243 ust. 3b pkt 1 i 2 środków przeznaczonych – zgodnie z art. 243 ust. 3b pkt 3 ustawy – na sfinansowanie wcześniejszej spłaty zobowiązań wykazanej w poz. 5.1.1.3.
- Pozycja ta może być wypełniana wyłącznie w pierwszym roku prognozy.

Wyszczególnienie

Symbol WPF

Poz. 5.1.1.4 W pozycji tej wykazuje się kwotę przypadających na dany rok kwot pozostałych ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy.

Należy tu wykazywać:

- 1) kwoty spłat zobowiązań z tytułu pożyczki, kredytu i emisji obligacji zaciągniętych w 2020 r., wyłączonych z limitu spłaty zobowiązań – na podstawie art. 15zob ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19,
- 2) kwoty spłat zobowiązań z tytułu pożyczki, kredytu i emisji obligacji zaciągniętych w 2021 r., wyłączonych z limitu spłaty zobowiązań – na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy o budżecie,
- 3) kwoty spłat zobowiązań z tytułu pożyczki, kredytu i emisji obligacji, wyłączonych z limitu spłaty zobowiązań – na podstawie art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw,
- 4) środki na zaspokajanie roszczeń obligatariuszy uprawnionym z obligacji przychodowych, wyłączone z limitu spłaty zobowiązań – na podstawie art. 243a ustawy.

Poz. 5.2 W pozycji tej wykazuje się inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu klasyfikowane – zgodnie z załącznikiem nr 6 rozporządzenia - w paragrafach 962, 991, 994, 995 oraz 996.

Kwota długu

Poz. 6 W pozycji tej wykazywana jest kwota długu w wysokości prognozowanej na koniec każdego roku ujętego w WPF.

Poz. 6.1 W pozycji tej wykazywana jest kwota długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków.

Relacja zrównoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy

Poz. 7 Sekcja ta dotyczy relacji zrównoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy.

Informacje zawarte w tej sekcji są obliczane automatycznie przez system.

Wyszczególnienie

Symbol WPF

Poz. 7.1 W pozycji wykazuje się różnicę między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi.

W systemie jest ona automatycznie wyliczana jako różnica kwot wykazanych w pozycjach „1.1.Dochody bieżące” i „2.1. Wydatki bieżące”.

Poz. 7.2 W pozycji tej wskazuje się różnicę między dochodami bieżącymi, skorygowanymi - na podstawie art. 242 ustawy – przychodami wykazanymi w art. 217 ust. 2 ustawy, odpowiednio dla roku prognozy a wydatkami bieżącymi.

Do roku 2029 (włącznie) dochody bieżące mogą być powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 6, 7 i 8 ustawy.

Od 2030 r. skorygowanie dochodów bieżących dotyczy powiększenia o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8 ustawy.

Ponadto do roku 2029 (włącznie) JST może w danym roku budżetowym przekroczyć wskazaną relację, pod warunkiem, że w latach 2022–2029 suma przekroczeń tej relacji w poszczególnych latach nie będzie wyższa od sumy nadwyżek wynikających z tej relacji w poszczególnych latach. Zauważyć przy tym należy, że nadwyżka wynikać będzie z różnicy między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi, w której dochody bieżące będą powiększane o wskazane przez ustawodawcę źródła przychodów, odpowiednio dla danego roku.

Skutki finansowe wyłączeń dokonywanych na podstawie:

a) art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o wsparciu przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 roku - dla lat 2022-2023,

b) art. 110 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa - od roku 2022 do końca obowiązywania przepisu

- należy ująć w objaśnieniach dołączanych do WPF zgodnie z art. 226 ust. 2a ustawy.

Wskaźnik spłaty zobowiązań

Poz. 8.1-8.4.1 Sekcja 8 dotyczy wskaźnika spłaty zobowiązań.

Informacje zawarte w tej części WPF, w tym o spełnieniu relacji określonej w art. 243 ustawy są obliczane automatycznie przez system.

Wyszczególnienie

Symbol WPF

Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy.

- Poz. 9.1** W pozycji tej wykazuje się dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy.
- Należy tu wykazać dochody budżetowe klasyfikowane w paragrafach dochodów bieżących (niezaliczanych do dochodów majątkowych) z wyjątkiem paragrafu 291 oraz 295 - w połączeniu z czwartą cyfrą 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.
- W związku ze zmianami wprowadzonymi rozporządzeniem opublikowanym w Dz. U. z 2021 r. poz. 1382 – od 2021 r. do tej pozycji należy zaliczyć także paragraf 218 w połączeniu z czwartą cyfrą 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.
- Poz. 9.1.1** W pozycji tej wykazuje się dochody obejmujące dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy.
- Należy tu wykazywać dochody budżetowe klasyfikowane w paragrafach wymienionych w pozycji 1.1.4. - w połączeniu z czwartą cyfrą 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9.
- Poz. 9.1.1.1** W pozycji tej wykazuje się środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy.
- Należy tu wykazywać dochody budżetowe klasyfikowane w paragrafach wymienionych w pozycji 1.1.4. - w połączeniu z czwartą cyfrą 1, 5, 7, 8.
- Poz. 9.2** W pozycji tej wykazuje się dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy.
- Należy tu wykazywać dochody budżetowe zaliczane do dochodów majątkowych z wyjątkiem paragrafu 666, 668 oraz 669 - w połączeniu z czwartą cyfrą 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.
- Poz. 9.2.1** W pozycji tej wykazuje się dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy.
- Należy tu wykazywać dochody budżetowe zaliczane do dochodów majątkowych z wyjątkiem paragrafu 666, 668 oraz 669 - w połączeniu z czwartą cyfrą 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9.
- Poz. 9.2.1.1** W pozycji tej wykazuje się środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy.
- Należy tu wykazywać dochody budżetowe zaliczane do dochodów majątkowych z wyjątkiem paragrafu 666, 668 oraz 669 - w połączeniu z czwartą cyfrą 1, 5, 7, 8.

Wyszczególnienie

Symbol WPF

- Poz. 9.3** W pozycji tej wykazuje się wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy.
- Należy tu wykazywać wydatki budżetowe klasyfikowane w paragrafach wydatków bieżących w połączeniu z czwartą cyfrą inną niż 0, tj. przypisanych do grup paragrafów o symbolach 1101, 1102, 1103, 1201, 1202, 1203, 1301, 1302, 1303, 1401, 1402 oraz 1403.
- Poz. 9.3.1** W pozycji tej wykazuje się wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy.
- Należy tu wykazywać wydatki budżetowe klasyfikowane w paragrafach wydatków bieżących w połączeniu z czwartą cyfrą 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, tj. przypisanych do grup paragrafów o symbolach 1101, 1102, 1201, 1202, 1301, 1302, 1401 oraz 1402.
- Poz. 9.3.1.1** W pozycji tej wykazuje się wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy.
- Należy tu wykazywać wydatki budżetowe klasyfikowane w paragrafach wydatków bieżących w połączeniu z czwartą cyfrą 1, 5, 7, 8, tj. przypisanych do grup paragrafów o symbolach 1101, 1201, 1301 oraz 1401.
- Poz. 9.4** W pozycji tej wykazuje się wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy.
- W pozycji tej ujmuje się paragrafy wydatków majątkowych z wyjątkiem paragrafów 666 i 669 - w połączeniu z czwartą cyfrą inną niż 0.
- Poz. 9.4.1** W pozycji tej wykazuje się wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy.
- W pozycji tej ujmuje się paragrafy wydatków majątkowych z wyjątkiem paragrafów 666 i 669 - w połączeniu z czwartą cyfrą 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9.
- Poz. 9.4.1.1** W pozycji tej wykazuje się wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy.
- W pozycji tej ujmuje się paragrafy wydatków majątkowych z wyjątkiem paragrafów 666 i 669 - w połączeniu z czwartą cyfrą 1, 5, 7, 8.

Wyszczególnienie

Symbol WPF

Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych

- Poz. 10.1** W pozycji tej wykazuje się łączne wydatki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy, czyli limity wydatków w poszczególnych latach ujęte w wykazie przedsięwzięć wieloletnich (stanowiącym załącznik do uchwały w sprawie WPF).
- Poz. 10.1.1** W pozycji tej wykazuje się wydatki bieżące objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy, czyli limity wydatków bieżących w poszczególnych latach ujęte w wykazie przedsięwzięć wieloletnich.
- Poz. 10.1.2** W pozycji tej wykazuje się wydatki majątkowe objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy, czyli limity wydatków majątkowych w poszczególnych latach ujęte w wykazie przedsięwzięć wieloletnich.
- Poz. 10.2** W pozycji tej wykazuje się wydatki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, ujęte - zgodnie z załącznikiem nr 4 rozporządzenia - w paragrafie 416.
- Poz. 10.3** W pozycji tej wykazuje się wydatki na spłatę zobowiązań przejmowanych w związku z likwidacją lub przekształceniem samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej. W pozycji tej wykazuje się kwoty wydatków ujmowane w paragrafach 489, 490 oraz 491 dotyczące samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej.
- Poz. 10.4** W pozycji tej wykazuje się kwotę zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego przypadających do spłaty w danym roku budżetowym, podlegającą doliczeniu zgodnie z art. 244 ustawy.
- Poz. 10.5** W pozycji tej wykazuje się kwotę zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych samorządowych osobach prawnych.
- Poz. 10.6** W pozycji tej wykazuje się spłaty, o których mowa w pozycji 5.1., wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych.
- Poz. 10.7** W pozycji tej wykazuje się kwotę wydatków budżetowych zmniejszających dług.
- Poz. 10.7.1** W pozycji tej wykazuje się spłatę zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż z tytułu wymagalnych poręczeń i gwarancji ujmowanych w pozycji 10.7.3.
- Poz. 10.7.2** W pozycji tej wykazuje się wydatki na spłatę zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyt i pożyczka, o którym mowa w art. 72 ust 1 pkt 2 ustawy, niezależnie od terminu zaciągnięcia zobowiązania.

Wyszczególnienie

Symbol WPF

- Poz. 10.7.2.1** W pozycji tej wykazuje się wydatki na spłatę zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyt i pożyczka, o którym mowa w art. 72 ust 1 pkt 2 ustawy, zaciągniętych po dniu 1 stycznia 2019 r. W pozycji tej wykazuje się wydatki klasyfikowane – zgodnie z załącznikiem nr 4 rozporządzenia - w paragrafach 492 oraz 615, które zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia nowelizującego rozporządzenie dotyczące klasyfikacji budżetowej⁶ mają zastosowanie do zobowiązań zaciągniętych po dniu 1 stycznia 2019 r.
- Poz. 10.7.2.1.1** W pozycji tej wykazuje się spłatę zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyt i pożyczka, o którym mowa w art. 72 ust 1 pkt 2 ustawy, zaciągniętych po dniu 1 stycznia 2019 r. , dokonywaną w formie wydatku bieżącego.
- W pozycji tej wykazuje się wydatki klasyfikowane – zgodnie z załącznikiem nr 4 rozporządzenia - w paragrafie 492.
- Poz. 10.7.3** W pozycji tej wykazuje się wydatki zmniejszające dług dotyczące wypłaty z tytułu wymagalnych poręczeń i gwarancji.
- Poz. 10.8** W pozycji tej wykazuje się kwotę wzrostu(+)/spadku(-) kwoty długu wynikającą z operacji niekasowych (m.in. umorzenie pożyczki, różnice kursowe).
- Poz. 10.9** W pozycji tej wykazuje się wcześniejszą spłatę zobowiązań, wyłączoną – na podstawie art. 243 ust. 3b ustawy - z limitu spłaty zobowiązań, dokonywaną w formie wydatków budżetowych.
- Poz. 10.10** W pozycji tej wykazuje się wykup papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki samorządu terytorialnego będącego skutkiem wystąpienia COVID-19.

---

⁶ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 lipca 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1363).

Wyszczególnienie

Symbol WPF

Poz. 10.11

W pozycji tej wykazuje się wydatki bieżące podlegające ustawowemu wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań.

Należy tu wykazać kwoty wydatków bieżących, o które zostają pomniejszone wydatki bieżące budżetu przy wyliczaniu limitu spłaty zobowiązań określonego po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, na podstawie odrębnych ustaw, bez wydatków bieżących na obsługę długu.

Dla lat 2020-2021 w pozycji tej należy ująć wydatki bieżące ponoszone w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, które - na podstawie art. 15zob ust. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19 oraz art. 79 ust. 2 ustawy o budżecie – pomniejszają wydatki bieżące budżetu przy ustalaniu relacji ograniczającej wysokość spłaty zobowiązań jednostki.

Począwszy od roku 2022 wydatki bieżące ponoszone w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 nie podlegają wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań.

W latach 2022-2023 należy ująć wydatki bieżące ponoszone na organizację Igrzysk oraz przygotowanie i realizację przedsięwzięć, o które – na podstawie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o wsparciu przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 roku - pomniejszane są wydatki bieżące budżetu przy ustalaniu relacji ograniczającej wysokość spłaty zobowiązań jednostki.

Na podstawie art. 110 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa - od roku 2022 do końca obowiązywania przepisu – należy ujmować wydatki bieżące ponoszone w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, o które - pomniejszane są wydatki bieżące budżetu przy ustalaniu relacji ograniczającej wysokość spłaty zobowiązań jednostki.

W pozycji tej – w celu właściwego ustalenia potencjału finansowego JST - nie ujmuje się wydatków bieżących **sfinansowanych otrzymanymi na ten cel dotacjami i środkami bieżącymi** ujmowanymi w poz. 1.1.4, a w szczególności:

- 1) wydatków bieżących na realizację zadań zleconych,
- 2) wydatków bieżących na realizację zadań z udziałem środków UE dotyczących przeciwdziałania COVID-19 ujmowanych w pozycji 9.3.1 *Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy.*
- 3) wydatków bieżących na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa finansowanych dochodami ujmowanymi w paragrafach 207, 208, 210 oraz 253.

Ponadto nie ujmuje się wydatków bieżących sfinansowanych otrzymanymi na ten cel darowiznami klasyfikowanym w paragrafie 072.

Dane dotyczące emitowanych obligacji przychodowych.

Pozycje sekcji 11 wykazują wyłącznie JST emitujące obligacje przychodowe.

- Poz. 11.1** W pozycji tej wykazuje się środki z przedsięwzięcia gromadzone na rachunku bankowym, o którym mowa w art. 25 ust. 4 ustawy o obligacjach⁷.
- Poz. 11.1.1** W pozycji tej wykazuje się środki na zaspokojenie roszczeń obligatariuszy, o których mowa w art. 25 ust. 2 ustawy o obligacjach. Środki te nie są uwzględniane przy ustalaniu ograniczeń zadłużenia JST.
- Poz. 11.2** W pozycji tej wykazuje się wydatki bieżące z tytułu świadczeń emitenta należnych obligatariuszom uprawnionym z obligacji przychodowych, nieuwzględniane w limicie spłaty zobowiązań.

Stopnie niezachowania relacji określonych w art. 242-244 ustawy

- Poz. 12.1.-12.3** Sekcja ta zawiera informacje dotyczące stopnia niezachowania relacji określonych w art. 242-244 w przypadku określonym w art. 240a ust. 4, art. 240a ust. 8 bądź art. 240b ustawy.

Informacje w tej sekcji są wyliczane automatycznie przez system.

---

⁷ Ustawa z dnia 15 stycznia 2015 r. o obligacjach (Dz. U. z 2024 r. poz. 708).

Aneks 1. Informacja dotycząca relacji, o których mowa w art. 242 i art. 243 ustawy o finansach publicznych

Wykaz wybranych ustaw wprowadzających zmiany w regułach fiskalnych

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2500, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 1927, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1265, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1207)
- Ustawa z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1964, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 8 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1756)

I. Reguła dotycząca zrównoważenia budżetu w części bieżącej⁸

Planowane i wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż planowane i wykonane dochody bieżące powiększone o przychody wynikające ze:

- spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych lub środków z lokat dokonanych w latach ubiegłych,
- nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego z lat ubiegłych, pomniejszonej o środki wskazane w bulecie poniżej,
- niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków.

Wykonane wydatki bieżące mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych jedynie o kwotę związaną z realizacją wydatków bieżących z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA w przypadku, gdy środki te nie zostały przekazane w danym roku budżetowym.

---

⁸ Art. 242 ustawy.

I.1. Tymczasowe zmiany w obowiązującej regule zrównoważenia budżetu w części bieżącej

- Do roku 2029 (włącznie) JST może w danym roku budżetowym przekroczyć wskazaną relację, pod warunkiem, że w latach 2022-2029 suma przekroczeń tej relacji w poszczególnych latach nie będzie wyższa od sumy nadwyżek wynikających z tej relacji w poszczególnych latach. Przy czym nadwyżka wynikać będzie z różnicy między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi, w której dochody bieżące i wydatki bieżące będą odpowiednio powiększane o wskazane przez ustawodawcę źródła przychodów bądź pomniejszane o wskazane rodzaje wydatków bieżących, odpowiednio dla danego roku ⁹.
- Do roku 2029 (włącznie) dochody bieżące mogą być powiększone także o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy (czyli wolne środki jako nadwyżka środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu JST m.in. wynikająca z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych) ¹⁰.
- W latach 2021-2023 do planowanych wydatków bieżących nie wlicza się wydatków na organizację Igrzysk oraz przygotowanie i realizację przedsięwzięć ¹¹.
- Od roku 2022 do końca obowiązywania przepisu - wydatki bieżące pomniejsza się o wydatki bieżące ponoszone w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w części, w jakiej nie są one finansowane środkami publicznymi otrzymanymi przez jednostkę na ten cel ¹².

II. Relacja ograniczającą wysokość spłaty zobowiązań

Relacja łącznych kwot z tytułu:

- spłat rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań, w tym odsetkami od kredytów i pożyczek,
- wykupów papierów wartościowych emitowanych przez JST wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań wynikających z emitowanych papierów wartościowych, w tym odsetkami i dyskontem od tych papierów,
- spłat rat zobowiązań, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do umowy pożyczki lub kredytu wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego,
- potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych przez JST poręczeń oraz gwarancji,

do planowanych dochodów bieżących budżetu JST nie może przekroczyć w danym roku budżetowym oraz w jakimkolwiek roku następującym po roku budżetowym średniej

---

⁹ Art. 296a ust. 2 ustawy.

¹⁰ Art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1927, z późn. zm.), art. 6 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1964, z późn. zm.) oraz art. 296a ust. 1 ustawy.

¹¹ Art. 7 ust 5 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o wsparciu przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 roku (Dz. U. poz. 2389, z późn. zm.).

¹² Art. 110 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. 583, z późn. zm.).

arytmetycznej z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat¹³ relacji jej dochodów bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu JST¹⁴.

Stosownie do nowelizacji ustawy o finansach publicznych z dnia 8 listopada 2024 r. przy obliczaniu relacji ograniczającej wysokość spłaty zobowiązań, po raz pierwszy do ustalania relacji na rok 2026, do dochodów bieżących budżetu pomniejszonych o wydatki bieżące dodaje się **wykonane** dochody ze sprzedaży majątku wynikające z odpowiednich sprawozdań z wykonania budżetu JST¹⁵.

Ograniczeń dotyczących spłat zobowiązań JST nie stosuje się do:

- spłat rat kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, wraz z należnymi odsetkami,
- wykupów papierów wartościowych emitowanych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, wraz z należnymi odsetkami i dyskontem,
- poręczeń i gwarancji udzielonych samorządowym osobom prawnym realizującym zadania jednostki samorządu terytorialnego w ramach programów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA

– w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków; termin ten nie ma zastosowania do odsetek i dyskonta od zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy,¹⁶

- wykupów papierów wartościowych, spłat rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 50% ze środków UE, w części odpowiadającej wydatkom na wkład krajowy finansowanych tymi zobowiązaniami¹⁷,
- wykupu papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem oraz spłaty rat innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, wraz z wydatkami bieżącymi na obsługę tych zobowiązań, odpowiednio emitowanych lub zaciąganych w związku z realizacją zadania inwestycyjnego dofinansowywanego z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu zadania i otrzymaniu dofinansowania ze środków pochodzących z tego Funduszu¹⁸.

---

¹³ Relacja dla siedmiu lat obliczana jest począwszy od roku 2026. Dla lat 2022-2025 relacja obliczana jest dla ostatnich trzech albo siedmiu lat, w zależności od decyzji organu wykonawczego JST (vide: art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2500, z późn. zm.).

¹⁴ Art. 243 ustawy.

¹⁵ Art. 243 ust. 2a ustawy.

¹⁶ Art. 243 ust. 3 ustawy.

¹⁷ Art. 243 ust. 3a ustawy.

¹⁸ Art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1265, z późn. zm.).

Ograniczeń dotyczących spłat zobowiązań JST nie stosuje się także do następującej wyłącznie w roku budżetowym, na który uchwalono budżet, wcześniejszej spłaty zobowiązań, która przypadłaby po roku budżetowym, na który uchwalono budżet:

- środkami pochodzącymi z nowego zobowiązania, jeżeli obniża to łączny koszt obsługi długu w całym okresie spłaty,
- wynikających z posiadania wolnych środków, jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu JST innych niż określone w art. 217 ust. 2 pkt 5 i 8 ustawy o finansach publicznych, w tym wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych, środkami z tego tytułu,
- środkami z tytułu innego niż wymieniony powyżej, w szczególności z posiadanych przychodów z prywatyzacji majątku JST i spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych, jeżeli jednostka nie zaciąga zobowiązań na finansowanie planowanego deficytu budżetu.¹⁹

II.1. Tymczasowe zmiany w obowiązującej relacji ograniczającej wysokość spłaty zobowiązań

Przy ustalaniu relacji, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych:

- na lata 2020-2025:
  - wydatki bieżące budżetu jednostki podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące na obsługę długu²⁰,
- na rok 2021 i lata kolejne:
  - wydatki bieżące budżetu JST podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące poniesione w 2020 r. w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19²¹,
- wyłączeniu podlegają wykupy papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych w 2020 r. do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki będącego skutkiem wystąpienia COVID-19²²,
- na rok 2022 i lata kolejne
  - wydatki bieżące budżetu jednostki podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące poniesione w 2021 r. w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19²³,
- wyłączeniu podlegają wykupy papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych w 2021 r. do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki będącego skutkiem wystąpienia COVID-19²⁴,

---

¹⁹ Art. 243 ust. 3b ustawy.

²⁰ Art. 15zob ustawy o przeciwdziałaniu COVID-19.

²¹ Tamże.

²² Tamże.

²³ Art. 79 ustawy o budżecie.

²⁴ Tamże.

- wyłączeniu podlegają wydatki bieżące ponoszone w latach 2021-2023 przez JST na organizację Igrzysk oraz przygotowanie i realizację przedsięwzięć²⁵,
- na rok 2023 i kolejne lata,
  - wydatki bieżące budżetu jednostki podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące poniesione w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w części, w jakiej nie są one finansowane środkami publicznymi otrzymanymi przez jednostkę na ten cel²⁶,
- na lata 2023-2029
  - nie wlicza się potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielanych przez JST poręczeń i gwarancji²⁷.

Ponadto, w latach 2024-2029 relacja ograniczająca wysokość spłaty zobowiązań może nie być zachowana, jeżeli prognozowana łączna kwota długu JST na koniec danego roku nie przekroczy 100% planowanych/ wykonanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, pomniejszonych o planowane/ wykonane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z następujących tytułów:

- przychodów z prywatyzacji majątku JST,
- spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych lub środków z lokat dokonanych w latach ubiegłych
- wolnych środków,
- nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego z lat ubiegłych pomniejszonej o środki wskazane w bulecie poniżej,
- niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach oraz wynikających z rozliczenia środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków,

- nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego.²⁸

²⁵ Art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 2 grudnia 2021 r. o wsparciu przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 roku (Dz. U. poz. 2389, z późn. zm.).

²⁶ Art. 110 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa (Dz. U. poz. 583, z późn. zm.).

²⁷ Art. 28 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1207) oraz art. 296b ustawy.

²⁸ Art. 296c ustawy.